

@VerityIran

ContactUs@VerityIran.com

ژوئن ۲۰۱۴

در این شماره

تمرکز بر مذاکرات هسته‌ای در آستانه پایان مهلت در ۲۰ ژوئیه -

چشم انداز اقتصادی سناریوهای توافق یا عدم توافق -

کمبود ارز خارجی ممکن است باعث کاهش بودجه شود -

تورم به ۱۶ درصد کاهش یافت -

وضعیت بورس بدتر می‌شود -

بدهی‌های بد بیشتر از میزان اعلام شده است -

تاخیر در انجام کارهای میدان گازی پارس جنوبی -

مؤسسات دولتی از وارد کردن کالاهایی که در داخل موجود است منع شدند -

آمار

مسئله مورد تمرکز ما در این نشریه

تمرکز بر مذاکرات هسته‌ای در آستانه پایان مهلت در ۲۰ ژوئیه

سرمایه گذاران کماکان به مذاکرات میان ایران و گروه سه کشور اروپایی + ۳ برای دست یافتن به قراردادی جامع در مورد برنامه هسته‌ای ایران توجه دارند. هدف تمامی طرفین رسیدن به توافقی تا قبل از پایان طرح اقدام مشترک در ۲۰ ژوئیه می‌باشد. جزئیات زیادی در مورد این گفتگوها منتشر نشده اما جو مذاکرات گروه سه کشور اروپایی + ۳ در وین حاکی از آن است که بر خلاف گزارش‌های دریافتی در گذشته طرفین به اندازه قبل نسبت به رسیدن به توافق تا قبل از مهلت ۲۰ ژوئیه خوشبین نیستند.

گزارش‌های رسانه‌ها حاکی از آن است که پیشرفت‌هایی هر چند آهسته صورت گرفته‌اند. مرحله نوشتن اسناد مربوطه آغاز شده. اما به نظر می‌رسد که هم گروه سه کشور اروپایی + ۳ و هم ایران با یکدیگر در مورد مسائل کلیدی چون میزان توان غنی سازی در ایران که ممکن است مورد قبول گروه سه کشور اروپایی + ۳ قرار گیرد و یا وضعیت راکتور آب سنگین آی آر ۴۰ در اراک در آینده بسیار فاصله دارند. حتی اگر تا ۲۰ ژوئیه توافقی

@VerityIran

ContactUs@VerityIran.com

حاصل نشود دو طرف باید به اندازه کافی به طرح مورد توافق نزدیک شده باشند تا ادامه دادن مذاکرات ارزش داشته باشد. ۲۰ روز آینده بسیار مهم خواهند بود. سرمایه گذاران گزارش‌های خیرگزاری‌ها را به دقت دنبال خواهند نمود.

چشم انداز اقتصادی سناریوهای توافق یا عدم توافق

برای ایران چشم اندازهای اقتصادی در صورت توافق یا عدم توافق با گروه سه کشور اروپایی + ۳ بسیار متفاوت خواهند بود.

برای درک وضعیت فعلی باید این مسئله را در نظر گرفت که از زمان به قدرت رسیدن دولت رئیس جمهور روحانی در تابستان گذشته دولت عملکرد اقتصادی خوبی داشته. وی یک تیم اقتصادی مجرب و با تجربه را به کار گمارد تا وضعیت اسفبار اقتصادی را بهبود دهد. اولویت وی کاهش دادن تورم بود و تورم اکنون دارد کاهش می‌یابد. وی همچنین اصلاحاتی را آغاز نموده. برای مثال طرح هدفمند نمودن یارانه‌ها را اصلاح کرده و در صورت به اجرا در آمدن در میان مدت تا دراز مدت این طرح ثمربخش خواهد بود. وی همچنین نظام سیاست‌گذاری را شفافتر نموده و این مسئله باعث افزایش اعتماد سرمایه گذاران شده است. شاید مهمترین کار وی انجام مذاکرات و رسیدن به توافق موقت با گروه سه کشور اروپایی + ۳ باشد. روحانی از این راه به دولت خود فرصتی برای تنفس کردن داده و حداقل برای مدت ۶ ماه آن را با ثبات نگاه داشته. این مسئله به دولت فرصت داده تا اجرای اصلاحات را آغاز کند. این وضعیت با ثبات اعتماد سرمایه گذاران را نیز نسبتاً افزایش داده و به آنها فرصت داده تا شروع به برنامه ریزی و تصمیماتی را برای سرمایه گذاری در کوتاه مدت اتخاذ کنند.

نتیجه تلاش‌های روحانی و فرصت تنفسی که وی فراهم آورده کاهش یافتن شتاب روند بدتر شدن وضعیت اقتصادی و نه بازگشت به رشد اقتصادی ایران بوده. میوه‌ای که چیدن آن آسان بود چیده شده. اکنون ایران باید تصمیم بگیرد که آیا باید سعی کند تا وضعیت را بیشتر و به طرز بی ثبات بهبود دهد یا نه. چشم انداز اقتصادی ایران به تحولات و بین بستگی دارد. سه سناریوی مختلف را می‌توان در نظر گرفت که هر کدام از آنها به نتیجه مذاکرات بستگی خواهد داشت. یک قرار داد جامع ادامه مذاکرات و یا ناکامی در رسیدن به توافق

توافق: موفقیت در دست یابی به قراردادی جامع که بالاخره به لغو تمامی تحریم‌ها منجر شود باعث افزایش اعتماد در بازار در کوتاه مدت خواهد شد - و وضعیت تبادل ارز نیز بلافاصله بهبود خواهد یافت. میزان و زمان لازم برای بهبود وضعیت اقتصادی به سرعت و سیر تحولات قبل از لغو تحریم‌ها و پیشرفت اصلاحات اقتصادی بستگی خواهد داشت. با توجه به توانایی مدیران تیم اقتصادی روحانی شکی نیست که ایران در کوتاه مدت قادر خواهد بود تا از لغو تحریم‌ها در کوتاه مدت بهره ببرد. اخیراً وزیر اقتصاد علی طیب نیا اظهار داشت که ایران قدرت و توانایی آن را دارد که به میزان ۸ در صد و یا بیشتر در سال رشد کند. گزارش صندوق بین المللی پول محاسبه محافظه کارانه‌تری را ارائه داد و حاکی از آن بود که احتمالاً میزان رشد اقتصادی ۶ درصد خواهد بود. اما آن چه در مورد آن اصلاً شکی وجود ندارد این مسئله است که در صورت دست یافتن به قراردادی جامع و لغو تمامی تحریم‌ها اقتصاد ایران توانایی آن را دارد که دوباره با قدرت رشد اقتصادی خود را به طوری با ثبات از سر گیرد

تمدید: ادامه وضعیت کنونی برای چند ماه به دو طرف فرصت خواهد داد تا به توافق برسند اما بدون معافیت‌های جدید در مورد تحریم‌ها وضعیت کنونی چندان بهبود نخواهد یافت. در این سناریو تحریم‌ها کم‌کم با کاهش تجارت خواهند شد. رشد اقتصادی متوقف خواهد شد و بیکاری نیز نرخ تبادل ارز احتمالاً کاهش خواهد یافت و قیمت انرژی نیز. افزایش خواهد یافت چرا که فارق التحصیلان دانشگاه‌ها وارد بازار کار خواهند شد. اخیراً افزایش یافت و این مسائل باعث افزایش تورم و فشار بر خانوارها خواهند شد. احتمالاً طرح مشترک اقدام برای مدتی طولانی‌تر یعنی تا آخر سال و یا حتی بعد از آن تمدید نخواهد شد. تدریجاً در هر دو طرف با چنین کاری مخالفت خواهند کرد و سعی خواهند نمود تا مذاکرات را برای مثال از طریق افزایش تحریم‌ها به شکست بکشانند. در نتیجه توافقی حاصل نخواهد شد.

عدم توافق: اگر ایران نتواند با گروه سه کشور اروپایی + ۳ به توافق برسد این مسئله بلافاصله باعث کاهش اعتماد خواهد شد. نرخ تبادل ارز به سرعت سقوط و سرمایه گذاری نیز مطابق با وضعیت بازار کاهش خواهد یافت. کنگره ایالات متحده آمریکا احتمالاً تحریم‌های جدیدی را به تصویب خواهد رساند و تلاش‌های خود برای اجرای تحریم‌های فعلی را نیز افزایش خواهد داد. آنگاه سیاست گذاری در مورد امور اقتصادی در ایران باید بر اساس عادت کردن به انزوای ابدی صورت گیرد و مردم ایران نیز باید خود را برای بدتر شدن وضعیت اقتصادی و کوچکتر شدن اقتصاد آماده کنند. بعد از مدتی مدیریت خوب اقتصادی ممکن است باعث شود تا ایران بتواند میزان رشد اقتصادی خود را خیلی آهسته بهبود دهد اما میزان آن بسیار کمتر از توانایی ایران خواهد بود و احتمالاً برای مواجه نشدن با افزایش دائمی بیکاری نیز کافی نخواهد بود. در این سناریو ایران تا سال‌ها وضعیت اقتصادی بدی خواهد داشت.

اگر مسئله فقط از نظر اقتصادی بررسی شود دلایل ایران برای رسیدن به توافقی جامع با گروه سه کشور اروپایی + ۳ اصلاً قابل انکار نیستند. به علاوه گذشت زمان به نفع ایران نخواهد بود. همانطور که سخنگوی وزارت خزانه داری آمریکا جک لو اخیراً اظهار داشت تحریم‌ها باعث شده‌اند تا ایران بسیار ضرر کند و نتواند از راه فروش نفت درآمد چندانی داشته باشد و این ضررها بسیار بیش از معافیت‌های موقتی بوده‌اند. اقتصاد ایران هنوز در وضعیت بدی قرار دارد و این وضعیت بد بود که باعث شد تا دولت به طرف میز مذاکرات بیاید. رئیس جمهور روحانی ادعا نموده که چه توافقی بر سر مسئله هسته‌ای صورت گیرد یا نگیرد امسال سال رونق اقتصادی خواهد بود اما وی می‌داند که رسیدن به توافقی جامع بسیار پر اهمیت می‌باشد.

اما تصمیم گیری در مورد آینده هسته‌های ایران مسئله‌ای سیاسی است و باید توسط رهبر عالی ایران صورت گیرد. سرمایه گذاران به دقت این موضوع را دنبال خواهند نمود تا ببینند وی چه تصمیمی خواهد گرفت

خلاصه اخبار ماه ژوئن

اخبار مربوط به مسائل کلان اقتصادی

کمبود ارز خارجی ممکن است باعث کاهش بودجه شود

ما اطلاع یافته‌ایم که محاسبات رسمی ایران در مورد درآمدهای حاصل از ارزهای خارجی برای سال ۱۳۹۳ (سالی که در ۲۰ مارس ۲۰۱۵ به پایان خواهد رسید) پیشبینی نموده‌اند که بودجه قابل دسترس بسیار کمتر میزان محاسبه شده خواهد بود. بر اساس محاسبات دولت ارزش کل صادرات تقریباً ۳۰ میلیارد دلار خواهد بود و این مبلغ به ارز خارجی موجود خواهد بود. اما مبنی بر فروش و درآمد کنونی و با تجارت در وضع نابسامان که ناشی از تحریم‌های بین‌المللی می‌باشد هنوز در وضعیت کساد شدید قرار دارد. این کسری بسیار با اهمیت است بخصوص اگر آن را در کنار محاسبات انجام شده در مورد کمبود درآمدهای ناشی از اخذ مالیات - که ما در مورد آن در شماره ۳۴ این نشریه گزارش دادیم - قرار دهیم. کاهش درآمدها دولت را مانند کاهش دادن تورم را در خطر قرار دهد. اما (مجبور خواهد کرد تا یا میزان مخارج خود را مورد تجدید نظر قرار دهد یا اهداف کلیدی خود اگر تحریم‌ها به دلیل دست یابی به یک قرارداد جامع هسته‌ای لغو شوند وضعیت تجاری ایران بسیار تقویت خواهد. هنوز فقط سه ماه از سال گذشته شد. وضعیت صادرات ایران هنوز قابل بهبود می‌باشد

تورم به ۱۶ درصد کاهش یافت

وزیر اقتصاد طیب نیا اظهار داشته که دولت ایران موفق شده تا تورم را مهار و در ماه مه به ۱۶ درصد برساند. آمار دولتی نشان می‌دهند که نرخ تورم از ۴۵ درصد در مه ۲۰۱۳ (بسیاری از تحلیلگران عقیده داشتند که نرخ تورم بسیار بیش از این رقم بود) به ۱۶ درصد در مه ۲۰۱۴ رسید. کاهش دادن نرخ تورم یکی از اولویت‌های دولت رئیس جمهور روحانی و قابل مشاهده‌ترین موفقیت آن در زمینه امور اقتصادی بوده. این مسئله باعث افزایش انتظارات تجار و بهبود وضعیت سرمایه گذاری در میان مدت تا دراز مدت خواهد شد

اما محاسبات ما نشان می‌دهند که شاخص قیمت‌ها برای مصرف کنندگان در ایران ۲,۵ درصد در ژوئن ۲۰۱۴ و در مقایسه با رقم آن در مه ۲۰۱۴ افزایش یافت. این نخستین بار است که ما افزایشی بیش از ۲ درصد را برای دو ماه متوالی و از اکتبر ۲۰۱۳ ثبت نموده‌ایم. این افزایش ممکن است مقطعی و ناشی از افزایش قیمت‌های انرژی باشد که در مارس ۲۰۱۴ اعلام شد و اکنون دارد آثار خود را نشان می‌دهد

وضعیت بورس بدتر می‌شود

در ۵ ژانویه به ۷۲۲۴۹,۹ در ۲۶ ژوئن رسید و تقریباً ۲۰ درصد سقوط وضعیت بورس تهران دارد کماکان بدتر می‌شود. شاخص آن از ۸۹۵۰۰,۶ کرد. تحلیلگران عقیده دارند که این کاهش ناشی از ادامه رکود اقتصادی و مشخص نبودن نتیجه مذاکرات هسته‌ای می‌باشد

اخبار مربوط به امور بانکداری

بدهی‌های بد بیشتر از میزان اعلام شده است

بر طبق آمار ارائه شده توسط وزیر اقتصاد طیب نیا میزان بدهی‌های پرداخت نشده در نظام بانکداری ایران بسیار بیشتر از ارقامی است که قبلاً اعلام این رقم (شده بودند). رقم واقعی برای بدهی‌های پرداخت نشده ۱۵۰۰ تریلیون ریال می‌باشد (بر طبق نرخ رسمی معادل ۵۸ میلیارد دلار محاسبه شده ۶۸۰ تریلیون ریال (۲۶,۶ میلیارد دلار) بیش از رقم اعلام شده توسط معاون رئیس جمهور اسحاق جهانگیری در ماه گذشته - که معادل ۳۳ میلیارد دلار بود - می‌باشد (به شماره ۳۴ این نشریه رجوع کنید). بر اساس محاسبات بانک مرکزی ایران ۳۳ میلیارد دلار ۱۵,۶ درصد از کل وام‌های بانکی می‌باشد و بنا بر این ۵۸ میلیارد دلار بیش از ۲۵ درصد کل وام‌های بانکی می‌باشد. افزایش این ارقام و این محاسبات جدید نشان می‌دهند که روحانی باید بیشتر به پرداخت این بدهی‌ها اهمیت دهد تا بتواند بودجه را متوازن کند مبالغ لازم برای اجرای اصلاحات را فراهم نماید و سطح زندگی مردم را بهبود دهد

اخبار مربوط به صنایع نفت و گاز

ما اطلاع یافته‌ایم که توسعه میدان گازی پارس جنوبی با تاخیرات بسیاری مواجه شده. این تاخیرات ناشی از کمبود سرمایه‌گذاری در صنعت گاز در طول تاریخ می‌باشند. آن طوری که ما اطلاع یافته‌ایم مسئولین صنعت نفت ایران به پارس جنوبی توجه دارند و سعی دارند تا توسعه آن را تسریع کنند.

در ۲۰ ژوئن وزیر نفت بیژن نامدار زنگنه اعلام کرد که تکمیل پروژه میدان گازی پارس جنوبی به ۲۰ میلیارد دلار دیگر سرمایه‌نیاز دارد و سه سال و نیم طول می‌کشد. زنگنه گفت که تا به حال ۳۰ میلیارد دلار برای توسعه این میدان گازی هزینه شده.

اخبار دیگر

موسسات دولتی از وارد کردن کالاهایی که در داخل موجود است منع شدند

اخیراً دولت ایران بخشنامه‌ای را منتشر کرد که به موجب آن سازمان‌های دولتی و موسساتی که هزینه آنها از بخش دولتی تامین می‌شود از وارد دخالت دولت ایران در این مسئله گزارش‌های مربوط به کمبود ارز خارجی را تأیید. کردن کالاهایی که مشابه آنها در داخل تولید می‌شود منع شده‌اند می‌کند و نشان می‌دهد که دولت نمی‌خواهد بی دلیل از ارز خارجی برای پرداخت مخارج خود استفاده کند. کاهش نرخ تبادل ارز در بازار آزاد بیش از در ژوئن ۲۰۱۴ کاهش یافت. این مسئله همچنین ناشی از ۱۰۰۰۰ درصد بوده و از ۲۹۵۰۰ ریال در برابر هر دلار در ژانویه و فوریه به تقریباً ۳۲ مشکلات دسترسی یافتن به ارز خارجی برای حمایت از نرخ تبادل ارز می‌باشد.

آمار

نرخ رشد سالانه تولید ناخالص داخلی

(درصد) (محاسبه شده توسط صندوق بین‌المللی پول برای 2014 – 2015: ۱,۵: ۲۰۱۵)

(درصد) (محاسبه شده توسط صندوق بین‌المللی پول برای 2013 – 2014: 1.7- ۲۰۱۴)

(شاخص اصلی بورس تهران (تدپیکس

مه ۲۰۱۴: ۲۶ ۷۲۲۴۹,۹

تورم:

نرخ رسمی: حدود ۱۶ درصد

بیکاری:

نرخ رسمی: ۱۰,۴ درصد

نرخ تبادل ارز

دلار آمریکا: ریال

نرخ مرکز ارز: 25.599

نرخ بازار آزاد: ۳۱,۹۵۰

